

Barn- och utbildningsnämnden

Anna Maria Svensson
Stabschef

PM - Barn- och utbildningsnämnden, Förslag driftbudget 2021 med inriktning 2022-2023

Dnr BUN20/7

Sammanfattning

Förslag till barn- och utbildningsnämndens budget för år 2021 uppgår till brutto 1 008,3 mnkr och netto till 911,2 mnkr, år 2022 netto 928,7 mnkr och år 2023 netto 982,8 mnkr, se bilaga 1 och 2. Inom budgeterad ram återfinns både intäktsförstärkningar och kostnadsreduceringar. För 2021 finns intäktsförstärkningar motsvarande 4,9 mnkr och kostnadsreduceringar motsvarande 1,3 mnkr samt att nämnden föreslår överföring av 3,0 mnkr till kommunstyrelsen som volymreserv (vilket motsvarar kostnaden för 25-35 helårsplatser beroende på verksamhet). År 2022 finns kostnadsreduceringar på 7,4 mnkr och år 2023 kostnadsreduceringar på 13,4 mnkr.

Risker som kan medföra en negativ kostnadsutveckling i förhållande till budget utgörs av eventuell fortsatt effekt av pandemi, ny beräkningsgrund för volymer i budgetarbetet samt i slutet av budgetperioden effekter av nybyggnationer av förskolor och skolor.

Nybyggnationerna får påverkan på pengsystemet i och med högre hyreskostnader samt högre kostnader för avskrivningar och räntor i och med inventarieinköp. Utredning genomförs för att säkerställa ett kostnadseffektivt resursutnyttjande. Flertalet större nybyggnationer återfinns efter år 2023.

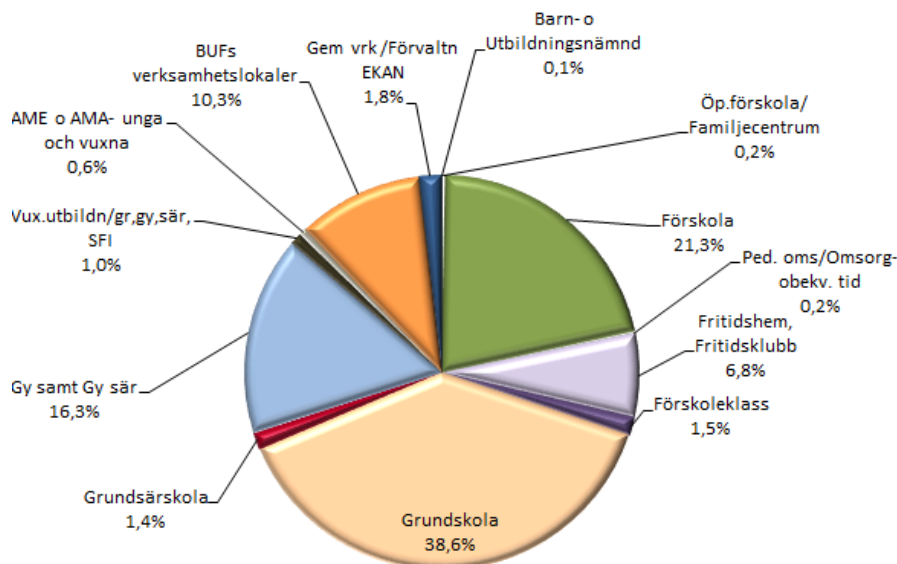
Volymutveckling är måttlig under budgetåren och under 2021 minskar antalet barn inom förskolan jämfört med både budget och prognos för 2020. Därefter sker en mindre årlig volymökning för resterande budgetår. Jämfört med budgeterade volymer år 2020 innebär år 2021 volymsänkningar inom alla verksamheter utom mindre ökning inom fritidsklubb, förskoleklass och gymnasiesärskolan.

1. Förslag driftbudget år 2021

För år 2021 uppgår bruttokostnaden i budget till 1 008,3 mnkr och bruttointäkten till 97,1 mnkr vilket ger en nettobudget på 911,2 mnkr, se bilaga 1 och 2. Av intäkterna avser 38,3 mnkr statsbidrag vilket motsvarar 39,4 procent av totala intäkter. Av budgeterade statsbidrag avser 19,6 mnkr central förvaltning och 18,7 mnkr de kommunala enheterna.

Den centrala förvaltningens statsbidrag avser maxtaxa förskola, statsbidraget likvärdig skola samt statsbidrag från Migrationsverket. Taxor och avgifter är budgeterade till 25,3 mnkr motsvarande 26 procent av totala intäkter och avser barnomsorgsavgifter.

Nettokostnad i procent per verksamhetsområde, budget år 2021

Barn- och elevpeng räknas upp med 1,9 procent för förskoleklass och 2,0 procent för förskola och grundskola. I dessa uppräknings ingår inte förändrad ersättning för lokalhyror. Det nya internhyressystemet ger en förbättrad fördelning mellan kommunens verksamheter. Ersättningen till friskolor för lokalkostnad per barn/elev motsvarar kommunens egna lokalkostnader per barn/elev. Effekten av förändrade lokalkostnader blir att fristående verksamheter 2021 får en uppräknings för förskolan på mellan 5,9 – 6,4 procent, grundskolan 1,6 procent samt att förskoleklass får en minskad ersättning med 16,8 procent då de genomsnittliga lokalkostnaderna för kommunens minskat för denna verksamhet. Lokalbidraget utgör en del av volymersättningen.

Volymerna beräknas minska i flera verksamheter 2021 jämfört budget 2020. Minskningen är störst inom förskolan med ca 106 färre barn än i budget 2020, minskning sker redan 2020 och finns omhändertagen i helårsprognosen per augusti 2020. Minskningar jämfört budget 2020 återfinns även inom verksamheterna fritidshem med ca 67 barn, grundskolan med ca 30 elever och gymnasieskolan ca 46 elever, även dessa omhändertagna i prognosen per augusti 2020. Verksamheter med mindre volymökningar är förskoleklass med ca 8 elever, fritidsklubbar med ca 20 barn och gymnasiesärskolan med ca 6 elever.

Helårsprognosen per augusti 2020 visar på ett överskott på 21 mnkr som i stort beror på lägre volymer än budgeterat, men även effekter av engångskaraktär kopplade till Covid-19 i form av intäkter för sjuklöner samt minskade kostnader då vikarier undvikits i verksamheterna samt minskade kostnader för kurs/konferens. Utöver detta erhöles en

tilläggsbudget på 6,1 mnkr innan effekterna av Covid-19 uppstått. Tilläggsbudgeten avsåg att kompensera för omställning till lägre statsbidrag.

Budget för år 2021-2023 beräknas utifrån befolkningsprognosens förändring över åren med utgångspunkt i faktiskt invånarantal per december 2019 vilket förväntas leda till mindre volymavvikelser än i innevarande års budget och därmed en ekonomi i nivå med budget.

Fördelningen av resurser inom givet utrymme är riktad till kärnverksamheten grundskola och förskola för att bibehålla förutsättningarna för ökad kvalitet och en ökad andel som blir behöriga till gymnasiet.

För att genomföra verksamhet inom given budgetram och mot fastställda mål görs förändringar/kostnadsreduceringar och för år 2021 består dessa av att anslag räknas upp med löneökningsprocent och ej PKV (index pris kommunal verksamhet) en besparing på 0,3 mnkr, högskolesatsningen inom förskola och fritidshem tar inte emot nya sökande, en besparing på 0,4 mnkr, IVG (Individuella gymnasiet) föreslås ny lokalisering en besparing på 0,6 mnkr. Samtidigt satsas på A-spår på Tappströmskolan motsvarande 2,0 mnkr, strukturbidrag till särskilda undervisningsgrupper på gymnasiet 1,5 mnkr, compensation för minskade statsbidrag 0,8 mnkr till centrala elevhälsan och 0,6 mnkr till CVA (Centrum för Vuxenutbildning och arbete). Utöver detta föreslås 3,0 mnkr av ramen flyttas till kommunstyrelsen som volymreserv.

Driftsekonomiska effekter av planerade investeringar är omhändertagna i budgeten.

2. Förslag inriktning driftbudget åren 2022–2023

För 2022 uppgår föreslagen driftsbudget till 1 024,3 mnkr bruttokostnad med en bruttointäkt på 95,6 mnkr vilket ger en nettobudget på 928,7 mnkr. För år 2023 uppgår driftsbudgeten till 1 078,7 mnkr bruttokostnad med en bruttointäkt på 95,9 mnkr vilket ger en nettobudget på 982,8 mnkr, se bilaga 1 och 2. Av intäkterna utgör statsbidragen till förvaltningen och de kommunala enheterna 38,5 mnkr år 2022 och 38,7 mnkr år 2023 vilket motsvarar 40,3 procent av de totala intäkterna både år 2022 och 2023. Statsbidragen till central förvaltning avser maxtaxa, likvärdig skola samt intäkter från migrationsverket. Taxor och avgifter är budgeterade till 24,4 mnkr år 2022 och 25,3 mnkr år 2023 motsvarande 25,6 procent av totala intäkter 2022 och 26,4 procent år 2023 och avser barnomsorgsavgifter inom verksamheterna förskola, fritidshem och fritidsklubb.

För att nå en ekonomi i balans 2022 föreslås kostnadsreduceringar på totalt 7,4 mnkr. Anslag räknas upp med löneökningsprocent och inte PKV 0,5 mnkr, inga nya platser till högskolesatsning förskola och fritidshem 0,3 mnkr, kostnadsreducering inom central förvaltning 0,5 mnkr, ytterligare effekt av omlokalisering av IVG 1,9 mnkr, omdisponering av resurser motsvarande 3,4 mnkr inom givet uppdrag med bibehållen kvalitet samt peng inte fullt uppräknad med PKV 0,7 mnkr. Uppräkning av peng beräknas ske med 1,8 procent för förskolan och för årskurs 1-9 med 1,2 procent vilket gäller både kommunala enheter och

fristående verksamheter. För fristående verksamheter tillkommer lokalersättningsdelen i peng som räknas upp med 4,3 procent.

För 2023 krävs ytterligare kostnadsreduceringar på totalt 13,4 mnkr för att nå en ekonomi i balans enligt fastställd budgetram. Anslag räknas upp med löneökningsprocent i stället för PKV 0,7 mnkr, inga nya platser till högskolesatsning inom förskola och fritidshem 0,4 mnkr och ingen uppräknings av barn- och elevpengsersättning motsvarande 12,4 mnkr.

Volymerna ökar inom förskola, grundskola och gymnasium dessa två år och jämfört med budgeterade volymer 2021 ökar förskolan med 43 barn, grundskolan med 30 elever, gymnasiet med 83 elever och gymnasiesärskolan med 4 elever.

Driftsekonomiska effekter av planerade investeringar är omhändertagna i budget.

3. Verksamhetens mål

I det mesta av det förvaltningen och enheterna gör arbetar vi mot nämndens mål inom ramen för tilldelad budget. I budget 2021 prioriteras kärnverksamheterna grundskola och förskola vilket medför en bibehållen nivå avseende arbete för att uppnå de statliga målen och nämndens mål.

4. Riskbedömning och känslighetsanalys

Risker i budget utgörs av eventuell fortsatt effekt av pandemi i form av sjukskrivningar och ökad arbetsbelastning. Ny beräkningsgrund för volymer i budget kan innebära en risk att volymerna i budgeten är för lågt räknade och att kostnaderna kommer överstiga de budgeterade. Inga av dessa risker går i nuläget att uppskatta kostnadsmissigt men en volymavvikelse på 1% inom grundskolan 2021 motsvarar 3 mnkr.

När det gäller kommande nybyggnationer av förskolor och skolor kommer det att innebära högre lokalkostnader och stora investeringar i inventarier vilket leder till ökade kostnader för lokalbidrag samt avskrivningar och räntor. Utredning kommer att göras för att titta på olika möjligheter och effekter på pengsystem för att säkerställa ett effektivt resursutnyttjande.

En annan risk är om statsbidragen minskar i förhållande till budgeterat och att detta sker med kort varsel så att kostnader kvarstår i verksamheten under längre tid. De riktade statsbidragen innehåller dessutom klausuler för återbetalning om villkoren inte uppfylls. Dessa statsbidrag är i huvudsak neutrala, redovisningsmässigt. Då intäkten innebär motsvarande kostnad för aktuell insats hanteras de löpande i redovisningen.

En fortsatt trend är att lönekostnaderna för vissa personalgrupper ökar mer än den årliga uppräknings då efterfrågan är större än tillgången på behörig personal.

Ytterligare kostnadsreduceringar utöver det som finns med i inriktningsbudgeten skulle innebära borttagande av inte lagstadgad verksamhet samt kostnadsreduceringar i övrigt på kvarvarande verksamhet med direkt påverkan på kvarvarande verksamhet och därmed pengsystemet vilket inte bara skulle påverka den egna kommunala verksamheten utan även

friskolor och friförskolor. Detta skulle dels kunna innebära nedläggning av enheter för att nå samordningseffekter samt minskad bemanning på kvarvarande verksamheter med risk för ökad personalomsättning bland annat beroende på högre arbetsbelastning. I slutändan skulle det kunna leda till lägre kvalitet på verksamheterna.

5. Framåtblick

Nybyggnation av skolor och förskolor innebär en allt större andel lokalkostnader för nämnden. Effekten på lokalbidraget i nuvarande pengsystem utreds för att hitta en modell som är kostnadseffektiv för nämnden som helhet. Även effekten av allt större inventarieinvesteringar i samband med nybyggnationer kommer att utredas för bästa möjliga resursutnyttjande.